

TOMASOVSZKI ANITA

Értékelni a szépet*

Sári Antal festményeiről

Tisztelt művészetszerető közönség! Kedves vendégek! Kedves Sári Antal!

Öröm és megtiszteltetés volt számomra, amikor Sári Antal felkért e megnyitó beszéd megtartására, hiszen míg Debrecenben dolgoztam, szoros, mondhatni baráti viszony alakult ki köztünk, valamint több helyi művész között. Hálás vagyok munkájukért, hiszen műveik – ha néha csak egy-egy percre is – elgondolkodtatják a befogadót, s megtanítják valamire. Megtanítják más szemmel nézni a világot, értékelni a szépet. Könyvtárosként nem könnyű megfogalmaznom azt, amit a művész ecsettel, festéssel, vászonnal tud kifejezni.

A nádudvari születésű Sári Antalt gyermekkorában lenyűgözte a táj szépsége; mesés világ sejtett fel előtte, melyet már akkor is igyekezett megörökíteni: festett, rajzolt, iskolai versenyeket nyert. Ezeket a hajdani fantáziaképeket eleveníti meg a *Tóparti festménye*. Érettségi után szakfényképész lett, fotográfusként kezdett dolgozni. A szakmunkásképzőben olyan tanárai voltak, mint Várkonyi Károly és Vencsel-lei István. Ebben az időszakban az ecsetet a fényképezőgép helyettesítette. Festeni nyugdíjasként kezdett újra, de gazdag életútja meghatározta kialakult látásmódját. A Hajdúszoboszlón élő Sári Antalnak Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei kötődése is van, hiszen 1977–1984 között fényképész volt Baktalórántházán, a Fotó- és Műanyagipari Szövetkezetben. Vallomása szerint, amikor Nyíregyházára érkezik, olyan, mintha haza jönne. Itteni emlékeit az *Utcán* című alkotása mutatja meg.

Kedvenc témája az ember és környezete, a természet idillikus szépsége. Sokat utazott, s ha eközben valami látvány megragadta, megfestette. Az Egerben készült *Tavaszi tájat* szemlélve szinte érezzük a szellő lágy susogását, miközben a tavaszi napsugarak melegítik bőrünket. A *Tisza-tó* békét áraszt: a víztükör, a fák, az ég kékje mintha mind azért került volna ecsetvégre, hogy pihentesse a szemet, a szívet, a lelket. Hajdúszoboszlóiként nem csodálkozom azon, hogy a híres termálfürdő, a gyógyvizek varázsa, a fürdőző lányok látványa több alkotásán feltűnik. Sárít egyébként is megfogja a folyóvizek, tengerek sodrása, hullámozása, a folyton változó színek kavalkádja, ami számára az élet folyamatos változását szimbolizálja. *Édes pihenő* című alkotása a szerelem megjelenítése: olyan téma ez, melynek ábrázolása valamennyi művészetben örökkön volt és örökké lesz. A szeretet a létezés értelme, az ember örök

* Elhangzott Sári Antal kiállításának megnyitóján, 2018. január 11-én, a Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár kamaratermében.

vágya; minden festő másképpen tekint erre az érzelmre. Az érzelem itt a kulcsszó; az az igazi alkotás, amely valamiképp megérinti szívünket: emlékeztet arra, milyen szeretni szeretőt, anyát, gyermeket, a maga minden fájdalomával és szépségével együtt. Az *Édes pibenő* a szerelem boldog mindennapjait örökíti meg; pillanatkép: a szeretett nőt az ölünkben tartani, a szeretett férfi karjai közt megpihenni felemelő dolog.

Sári Antal egykori baktalórántházi műterme ablakából ősszel varázslatos kilátás nyílt az utcára: ezt rajzolja meg az *Őszi fények* című alkotás. Portréi, életképei erősek és megragadóak; ilyen a pásztor-portré, amelyről egy napbarnította gulyás fáradt, de őszinte tekintete néz ránk. Elképzelt festménye a *Disznók völgye*, amely erdélyi tájat ábrázol: magasodó hegy, mögötte az ég, a festő és a hegy között elterülő völgy. A hegyvidék mindig megihleti: ez jelenik meg *Sziklás tájban* is. Alföldi emberként Petőfi Sándor sorait idézi: „Szép vagy, alföld, legalább nekem szép! / Itt ringatták bölcsőm, itt születtem. / Itt boruljon rám a szemfödél, itt / Domborodjék a sir is fölöttem.”

Az *Őstőlgyénel* számomra az életfa, mely a földi világot kapcsolja össze a föld alatti és a mennyei világgal. Ahogy Weöres Sándor mondja: „Egyetlen ismeret van, a többi csak toldás: Alattad a föld, fölöttem az ég, benned a létra.”

Egy festmény erejéig visszatérünk Hajdúszoboszlóra, a strandra: a kép, mint egy reklám, arra hívja fel a napozók figyelmét, hogy mennyire fontos a fényvédelem... Itt állnak a számomra legkedvesebb alkotások, az életképek, a *Büszke gazda a Hortobágyon*, a *Kofák között*, a *Hajnali piac*: ezek a művek realiztikusan ábrázolják az élet mindennapi történéseit. A piac meghatározó Sári Antal életében, hiszen méhészként gyakran jár ő is ki ide, ahol megragadja a lármás forgatag, az áruk látványa, illata, az alkudozók, a még álmosak, a nők s a férfiak arca. Számomra megkapó a *Táncos lábí*: szinte látni a táncosok mozgását, a szoknyák libbenését. A tánc érzelmeket kíván kifejezni: a festők a pillanatot, s azon keresztül a mozdulatot adják vissza a vásznon. Ha a mozdulat jól elkapott, benne van minden: hév, mélység, feszültség, vagy akár szerelem. Sári Antal életképe a táncot a maga felszabadult örömeiben ábrázolja. A *nagymama* úgy tekint ránk a kapu mögül, mintha a saját, fejkendő nagymamánk lenne, aki szeretettel várja családját, unokáját vasárnapi ebédre. Egy mű attól lesz jó, ha mindenkinek mond valamit: mindenkinek valami mást. A *Bálák között* és a *Füirdözők* a nyarat vetíti elénk, azt a hangulatot, amelynek képei finom színezésükkel elbűvölő módon tolmácsolják az évszakra jellemző vonásokat.

A kiállítás zárasaként a művészportrékat kell megemlítenem. Amellett, hogy érzelmi kötődés is van a festő és az alkotók között, minden mű visszaadja az ábrázolt ember egyéniségét, kifejezi szellemi világát. Így láthatjuk Nagy Sándor szobrász arcképét, Várkonyi Károly grafikus-, Koncz Zoltán és Torok Sándor festőművészt. Az *Arctájak–Tájarok* című tárlat Sári Antal tizenötödik egyéni kiállítása. Az érdeklődők alkotásait láthatták eddig Vácot, Püspökladányban, Vaján, Debrecenben, Hajdúnánáson és Hajdúszoboszlón, de számos csoportos bemutatkozáson is részt vett. A legutóbbin munkáját különdíjjal értékelték. 2012-ben, a Hajdú-Bihar megyei Őszi Tárlaton Nívó-díjat kapott. Gratulálok és további munkájához sok sikert, jó egészséget kívánok! A kiállítást Miksa Bálint festőművész szavaival nyitom meg: „Festeni jó. Igazán erős, szép, izgalmas, fantáziadús, mesterien megmunkált festményeket látni is lélektisztító, gondolatébresztő, motiváló erejű élmény.”

Sári Antal kiállítása pontosan ilyen.